

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 2^ο ΒΙΩΜΑΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ: Πρόληψη, Ανακύκλωση

Δεκέμβριος 2014

Ο Σύλλογος Ικαρίων Επιστημόνων (Σ.Ι.Ε.Π.) διοργάνωσε στις 24 και 25 Οκτωβρίου 2014 στον Άγιο Κήρυκο και Χριστό Ραχών αντίστοιχα, με την ενεργή στήριξη του Πολιτιστικού Συλλόγου «Ιωάννης Μελάς» και του Συλλόγου Χριστού Ραχών, υπό την αιγίδα του Δήμου, το **2^ο κύκλο βιοματικών σεμιναρίων – εργαστηρίων για τη Διαχείριση των Απορριμμάτων με έμφαση στην Ανακύκλωση** και θεματικά πεδία: καλές πρακτικές διαχείρισης, πρόληψη παραγωγής απορριμμάτων, ανακύκλωση. Τα σεμινάρια απευθύνονταν κατά κύριο λόγο σε τοπικούς φορείς και συλλόγους με στόχο αφενός την παρουσίαση των προτάσεων του Συλλόγου και αφετέρου την ενημέρωσή τους σε πρακτικά θέματα, όπως η ανακύκλωση, προκειμένου με τη σειρά τους να συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση των πολιτών - μελών τους.

Η προσπάθεια αυτή αποτελεί συνέχεια των δράσεων του Συλλόγου στο κρίσιμο ζήτημα της Διαχείρισης των Απορριμμάτων, όπως η Ημερίδα στις 26 Οκτωβρίου 2013 στην Ικαρία με θέμα «Ολοκληρωμένη Διαχείριση Απορριμμάτων στην Ικαρία: Ενημέρωση - Ευαισθητοποίηση των Πολιτών», τα βιοματικά εργαστήρια στις 26 και 27 Οκτωβρίου 2013 στον Άγιο Κήρυκο και στον Εύδηλο, καθώς και την επεξεργασία και διαμόρφωση εποικοδομητικών προτάσεων για τη διαχείριση των απορριμμάτων στην Ικαρία. (η περίληψη και το πλήρες κείμενο των προτάσεων του ΣΙΕΠ είναι δημοσιευμένα στην [ιστοσελίδα των Ικαριακών Συλλόγων](#)). Ο Σύλλογος, με τις δράσεις του στον τομέα αυτό, έχει στόχο να συμβάλλει ενεργά τόσο στο δημόσιο διάλογο για το σχεδιασμό και την οργάνωση του Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Απορριμμάτων στην Ικαρία όσο και στην ενημέρωση των Πολιτών σε ένα τόσο κρίσιμο ζήτημα που μας αφορά όλους.

Η συμμετοχή και στα δύο φετινά βιοματικά σεμινάρια ήταν ικανοποιητική, τόσο από άποψη αριθμού συμμετεχόντων όσο και αντιπροσωπευτικής παρουσίας φορέων/συλλόγων. Στο τέλος κάθε εργαστηρίου, ακολούθησε συζήτηση με όλους τους συμμετέχοντες φορείς προκειμένου να αναδειχθούν τρόποι δράσης και πεδία συνεννόησης και συνεργασίας. Τόσο οι βιοματικές δράσεις των εργαστηρίων όσο και η συζήτηση ανέδειξαν ότι η ορθολογική Διαχείριση των Απορριμμάτων προϋποθέτει τη ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ και ΣΥΝΝΕΝΟΗΣΗ ΟΛΩΝ: Πολιτών, Τοπικής Αυτοδιοίκησης Συλλογικών και Τοπικών φορέων και απαιτεί την ΑΛΛΑΓΗ των

καθημερινών πρακτικών/συνηθειών μας ξεκινώντας από το τι θεωρούμε σκουπίδι για να φθάσουμε στο πως το διαχειριζόμαστε. Κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας στη διαδικασία αλλαγής των συνθηθειών αποτελεί η συστηματική ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ/ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ των πολιτών προκειμένου να υιοθετήσουν νέες πρακτικές όπως η **επαναχρησιμοποίηση**, η **κομποστοποίηση** και η **ανακύκλωση** με στόχο την ΠΡΟΛΗΨΗ και ΜΕΙΩΣΗ των απορριμμάτων που σήμερα καταλήγουν στους ΧΑΔΑ του νησιού.

Ο Δήμος Ικαρίας στον Άγιο Κήρυκο εκπροσωπήθηκε από τον αντιδήμαρχο Ευδήλου Στέλιο Κουντούπη και στις Ράχες από τον αντιδήμαρχο Σωτήρη Κόχυλα, ο οποίος στην ουσιαστική παρέμβασή του έθεσε το σχετικό πλαίσιο λειτουργίας της νέας δημοτικής αρχής, και το δημοτικό σύμβουλο Φανούρη Καρούτσο. Την ΑΣΠΠ εκπροσώπησε ο δημοτικός σύμβουλος Ηλίας Γαγλιάς. Η εκπροσώπηση φορέων και συλλόγων ήταν πλούσια (ενδεικτικά αναφέρουμε τον Πολιτιστικό Σύλλογο «Ιωάννης Μελάς», την Εταιρεία Ικαριακών Μελετών (Ε.Ι.Μ.), το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων Γυμνασίου Αγ. Κηρύκου, το 1ο και 2ο Νηπιαγωγείο Αγ. Κηρύκου, τον Τουριστικό Σύλλογο Θέρμων «Απόλλωνας» το Κέντρο Δια Βίου Μαθησης (ΚΔΒΜ), το Σύλλογο Χριστού Ραχών, το Σύλλογο Ραχιωτών Ικαρίας «Ράχες», το Σύλλογο «Εργάνη Αθηνά», τον Πολιτιστικό Σύλλογο «οι Καρέες», εκπροσώπους από την πυροσβεστική, το στρατό και την αστυνομία). Σημαντική ήταν και η συμμετοχή των πολιτών και στα δύο εργαστήρια. Ευχάριστη έκπληξη στο εργαστήριο του Αγίου Κηρύκου αποτέλεσε η συμμετοχή ομάδας στρατιωτών από το στρατόπεδο που βρίσκεται στο Φάρο. Η συμμετοχή όλων ήταν ενεργή, άμεση και ουσιαστική. Θεωρούμε σημαντική την παρέμβαση σε κοινωνικές ομάδες όπως αυτές του στρατού, αφού τα αποτελέσματά της μπορεί να είναι άμεσα ορατά.

Συνοπτικά αναφέρουμε τις προτάσεις που προέκυψαν από τη συζήτηση που ακολούθησε μετά τα εργαστήρια και ελπίζουμε να δώσουν **το έναυσμα για δράσεις και πρωτοβουλίες όλων των, θεσμικών και μη, φορέων και συλλόγων και να αποτελέσουν τη μαγιά για την περαιτέρω συνεργασία όλων μας στον τομέα αυτό.**

Εγκυρη και Άμεση Ενημέρωση Πολιτών – Ευαισθητοποίηση Ομάδων Πληθυσμού

Οι τοπικοί Σύλλογοι σε συνεργασία με το Δήμο θα μπορούσαν να οργανώσουν σχετικές πρωτοβουλίες για τα μέλη τους, όπως:

- Οργανωμένες επισκέψεις ομάδων πολιτών στους ΧΑΔΑ, προκειμένου να αντιληφθούν «ιδίους όμμασι» το μέγεθος του προβλήματος και την κρισιμότητα της κατάστασης.

- Οργανωμένες επισκέψεις ομάδων πολιτών στους χώρους Ανακύκλωσης – Τακτική ενημέρωση των τοπικών φορέων και των πολιτών όσον αφορά στην Ανακύκλωση από τη Δημοτική Αρχή. Ως σημαντική ανάγκη αναδείχθηκε η σωστή ενημέρωση από το Δήμο για το τι ανακυκλώνεται και τι όχι, καθώς και το που καταλήγουν τα ανακυκλώσιμα υλικά που μαζεύει ο Δήμος.
- Ευαισθητοποίηση Γονέων μέσω των Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων σε εναλλακτικούς τρόπους διαχείρισης απορριμμάτων, όπως η κομποστοποίηση, ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση. Οι γονείς με τη σειρά τους, δίνοντας το παράδειγμα, μπορούν να εκπαιδεύσουν τα παιδιά τους.
- Ειδικά σχεδιασμένες δράσεις ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης που να απευθύνονται στη μαθητική κοινότητα. Οι δράσεις αυτές θα υλοποιηθούν μέσω των σχολείων σε συνεργασία με την αντίστοιχη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας / Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Από τη θεωρία στην πράξη - Επαναχρησιμοποίηση

Στη συνέχεια ακολουθούν ιδέες και παραδείγματα αλλαγής συνηθειών που έχουν ήδη εφαρμοστεί από κάποιο σύλλογο στην Ικαρία, όπως αναφέρθηκε στα εργαστήρια, και θα μπορούσαν να υιοθετηθούν σταδιακά από το σύνολο των τοπικών φορέων και συλλόγων.

- Οι Σύλλογοι Γονέων συνηθίζεται σε διάφορες περιστάσεις (π.χ. Χριστούγεννα) να κάνουν δώρα στα παιδιά της κάθε τάξης. Σε κάποιο σύλλογο του νησιού οι γονείς είχαν την ιδέα να ζητήσουν από τα παιδιά της κάθε τάξης να φέρουν από το σπίτι τους ένα αντικείμενο ή παιχνίδι που τους ανήκει και δεν το θέλουν πια. Οι γονείς πήραν τα αντικείμενα που έφεραν τα παιδιά κάθε τάξης, τα περιποιήθηκαν, τα έκαναν δωράκια και τα μοίρασαν στα παιδιά μιας άλλης τάξης. Το ίδιο θα μπορούσε να γίνει και μεταξύ δύο ή περισσότερων σχολείων με τη συνεργασία των Συλλόγων Γονέων ή στη διοργάνωση και άλλων εκδηλώσεων, όπως χριστουγεννιάτικο παζάρι. Η ιδέα της επαναχρησιμοποίησης θα μπορούσε να υιοθετηθεί από όλους τους Συλλόγους Γονέων των σχολείων της Ικαρίας.
- Η ιδέα της επαναχρησιμοποίησης θα μπορούσε να εφαρμοστεί και στις λαχειοφόρους αγορές των πανηγυριών. Τα δώρα που προσφέρονται με τους λαχνούς θα μπορούσαν να

είναι χρησιμοποιημένα αντικείμενα των δημοτών σε καλή κατάσταση που δεν τα χρειάζονται πια οι ιδιοκτήτες τους και τα προσφέρουν στο πανηγύρι.

- Τέλος, έμφαση δόθηκε από όλους τους συμμετέχοντες στην προσπάθεια που θα πρέπει να γίνει να μειωθούν τα είδη μίας χρήσης στα πανηγύρια. Όλοι οι τοπικοί Σύλλογοι που διοργανώνουν πανηγύρια θα μπορούσαν να συνεννοηθούν/συνεργαστούν για να καταργήσουν όλα τα πλαστικά είδη. Για παράδειγμα, τα σκεύη του πανηγυριού, ή άλλων εκδηλώσεων, θα μπορούσαν επίσης να είναι σκεύη των κατοίκων που τα δωρίζουν στο πανηγύρι, πρακτική που ήδη έχει εφαρμόσει Σύλλογος του νησιού μας («Εργάνη Αθηνά»). Οι Σύλλογοι των γειτονικών χωριών, των οποίων τα πανηγύρια δε συμπίπτουν χρονικά, θα μπορούσαν να συνεργάζονται και να έχουν κοινά σκεύη. Για το διαχωρισμό των ανακυκλώσιμων, μπορεί να έχει διαμορφωθεί από πριν κατάλληλος χώρος. Το φαγητό που περισσεύει θα μπορούσε να διατεθεί στο γηροκομείο ή σε άπορες οικογένειες.

Δημιουργία Κινήτρων – Ανάδειξη Καλών Πρακτικών στην Ικαρία

Οι τοπικές αρχές και οι φορείς θα μπορούσαν να δημιουργήσουν κίνητρα για την υιοθέτηση καλών πρακτικών διαχείρισης απορριμμάτων ή πρόληψης δημιουργίας απορριμμάτων από διαφορετικές ομάδες πληθυσμού, π.χ. να επιβραβεύεται ο Σύλλογος που θα καταφέρει να οργανώσει το πανηγύρι, με το μικρότερο οικολογικό αποτύπωμα, η επιχείρηση με την ορθότερη οικολογική διαχείριση, το σχολείο ή η τάξη με τις περισσότερες οικολογικές δράσεις, κλπ.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες εκφράζουμε σε όλους όσοι βοήθησαν στην προσπάθεια αυτή. Ειδικότερα, στο Δήμο Ικαρίας για την υποστήριξη και συμμετοχή του, τον Πολιτιστικό Σύλλογο «Ιωάννη Μελά» και το Σύλλογο Χριστού Ραχών χωρίς την ενεργή στήριξη και βοήθεια των οποίων, η οργάνωση και υλοποίηση των εργαστηρίων θα ήταν δυσκολότερη και η συμμετοχή μικρότερη, τον προσκεκλημένο μας συντονιστή των εργαστηρίων κ. Θάνο Ιωάννου, που μας τίμησε με την παρουσία του και με αγάπη και σεβασμό μοιράστηκε μαζί μας τις πολύτιμες εμπειρίες του, την Αυτόνομη Συσπείρωση Πολιτών Ικαρίας για την τεχνική υποστήριξη και βοήθεια που μας παρείχε, το Γεράσιμο Μουλά και τον Αντώνη Βολικά, που όπως και πέρσι στον 1^ο κύκλο σεμιναρίων, μας προσέφεραν τη φιλοξενία του συντονιστή και τα πρωϊνά.

Τέλος, θέλουμε να τονίσουμε την ισχυρή πεποίθηση των μελών του Σ.Ι.Ε.Π. ότι η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεών μας προϋποθέτει πάντοτε τη συνεργασία με την τοπική κοινωνία της Ικαρίας. Ο πρώτος λόγος ανήκει στους ανθρώπους που ζουν στο νησί,

δραστηριοποιούνται και αντιμετωπίζουν τα καθημερινά προβλήματα. Ο επιστημονικός λόγος μπορεί να αποτελεί «κενό γράμμα» αν δεν λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των τοπικών κοινοτήτων. Γι αυτό επιδιώκουμε αυτού του είδους τη συνεργασία και σε αυτό το πνεύμα θα συνεχίσουμε να σχεδιάζουμε τις επόμενες δράσεις μας, στις οποίες θα εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα το θέμα της διαχείρισης απορριμμάτων. Ελπίζουμε η συνεργασία αυτή να αποβαίνει ευεργετική για τον κοινό στόχο, που δεν είναι άλλος από τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των κατοίκων της Ικαρίας.

Το ΔΣ του Συλλόγου Ικαρίων Επιστημόνων